

I. PODATKI O ROKOPISU		
(Stran izpolni založnik pred oddajo recenzentu.)		
Naslov učbenika: AL DENTE 4		
Avtor/ Avtorji: M. Birello, S. Bonafaccia, F. Bosc, D. Donati, G. Licastro, A. Vilagrassa		
Založba: CASA DELLE LINGUE		
Učbenik bo namenjen naslednjemu/-im vzgojnoizobraževalnemu/-im programu/-om: ☐ osnovnošolsko izobraževanje ☐ vzgoja in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami ☐ osnovno glasbeno izobraževanje ☒ gimnazijsko izobraževanje x splošno x strokovno ☐ nižje poklicno izobraževanje ☐ srednje poklicno izobraževanje ☒ srednje tehniško oz. strokovno izobraževanje ☐ poklicno-tehniško izobraževanje ☐ drugo:		
Ime programa/programov: <small>(Pomočnik v biotehnikii in oskrbi, Klepar-krovec, Zdravstvena nega, Strojni tehnik...)</small>	Predmet: ITALIJANŠČINA KOT DRUGI JEZIK v gimnazijah in srednjih tehniških ter strokovnih šolah na narodnostno mešanem območju slovenske Istre	Letnik: 3. in 4. Število ur: cca. 105 – 150 ur
Ime programa/programov: <small>(Pomočnik v biotehnikii in oskrbi, Klepar-krovec, Zdravstvena nega, Strojni tehnik...)</small>	Predmet:	Letnik: Število ur:
II. VRSTA RECENZIJE		
(Založnik označi vrsto ocene.)		
X Ocena skladnosti s sodobnimi spoznanji stroke oziroma strok, ki opredeljujejo predmet oziroma področje		
☐ Ocena metodično didaktične ustreznosti ☐ Ocena razvojno psihološke ustreznosti		
Izjavljamo, da je rokopis recenzentu oddan skladno z drugim in tretjim odstavkom 9. člena Pravilnika o potrjevanju učbenikov.		
Datum oddaje rokopisa: 19.8.2019	Podpis odgovorne osebe založnika: Marjeta Juvan, svetovalka za tujejezično literaturo	
	Žig	

III. PODATKI O RECENZENTU

Ime in priimek: **mag. Daša Stanič**

Izobrazba: **prof. italijanščine in španščine, mag. psihologije**

Naziv: /

(mentor, svetovalec, svetnik)

Znanstveni naslov: **lektorica za italijanski jezik, predavateljica višje strokovne šole**

(npr. redni profesor, izredni profesor, docent, asistent, predavatelj višje strokovne šole)

IV. BIBLIOGRAFIJA NA PODROČJU VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA

Avtorstvo gradiv:

1. STANIČ, Daša. Analisi degli errori nella produzione scritta degli studenti di italiano come LS a livello universitario. *Vestnik za tuje jezike*, ISSN 1855-8453. [Tiskana izd.], 2017, letn. 9, št. 1, str. 255-285.
2. STANIČ, Daša. Le unità fraseologiche nei libri di testo d'italiano come lingua straniera : analisi di libri di testo graduati secondo i livelli di competenza linguistica del Quadro comune europeo di riferimento per la conoscenza delle lingue (QCER). V: LAH, Meta (ur.). *Skupni evropski jezikovni okvir - navzkrižni pogledi = Cadre européen commun de référence pour les langues - regards croisés*, (Linguistica, ISSN 0024-3922, 54). Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete 2014, [Letn.] 54, str. 167-187.
3. STANIČ, Daša. Receptivno in produktivno znanje tujega in drugega jezika : analiza nalog na tekmovanju iz italijanščine 2013. *Vestnik za tuje jezike*, ISSN 1855-8453. [Tiskana izd.], 2013, letn. 5, št. 1/2, str. 239-257.
4. MERTELJ, Darja, STANIČ, Daša. Republiško tekmovanje iz italijanščine kot drugega in kot tujega jezika : percepcija uspešnosti med osnovnošolci in dijaki. *Vestnik za tuje jezike*, ISSN 1855-8453. [Tiskana izd.], 2013, letn. 5, št. 1/2, str. 201-216.

Recenzija gradiv:**V strokovnih publikacijah javno objavljene recenzije:**

1. STANIČ, Daša. Spazio Italia 1, 2 in 3. *Vestnik za tuje jezike*, ISSN 1855-8453. [Tiskana izd.], 2014, letn. 6, št. 1, str. 283-286.
2. STANIČ, Daša. Nuovo Magari B2 in Nuovo Magari C1/C2. *Vestnik za tuje jezike*, ISSN 1855-8453. [Tiskana izd.], 2013, letn. 5, št. 1/2, str. 301-306.
3. STANIČ, Daša. Strokovna terminologija v italijanskem jeziku III - učbenika za višješolski študijski program Gostinstvo in turizem. *Vestnik za tuje jezike*, ISSN 1855-8453. [Tiskana izd.], 2012, letn. 4, št. 1/2, str. 299-303.

Sekundarno avtorstvo:**Druge aktivnosti:**

(npr članstvo v komisijah, mentorstvo ...)

Članica komisije za umestitev nacionalnih izpitov iz Italijanščine v SEJO, RIC (2013 – 2018)

Članica DUIS

V. PISNA OCENA

(Recenzent označi vidik opravljene ocene.)

X Ocena skladnosti s sodobnimi spoznanji stroke oziroma strok, ki opredeljujejo predmet oziroma področje

- Ocena metodično didaktične ustreznosti

- Ocena razvojno psihološke ustreznosti

Pisna utemeljitev ocene besedilnega in nebesedilnega dela prejetega učbenika:

VI. POVZETEK OCENE

Pred pregledom sem bil seznanjen s Pravilnikom o potrjevanju učbenikov in pojasnili za recenzenta (<http://www.zrssi.si>): da ne

Pregledal sem predlog učbenika v dokončnem 1:1 formatu (celotni besedilni in nebesedilni del):

da ne

Pregledal sem učbenik:

v celoti del, in to od poglavja _____ do _____ oz.
od strani _____ do _____ strani.

Drugo:

Pregledal sem učbenik pripravljen za **objavo v elektronski obliki**, ki na

- ustrezen neustrezen

način vključuje **interaktivne gradnike** (vodene učne poti, igre, naloge, teste, orodja za analizo odgovorov) za pridobivanje, utrjevanje ter preverjanje znanja

- ustrezen neustrezen

motivira učenca za aktivno komunikacijo z vsebinami in predstavitvami

- ustrezen neustrezen

način vključuje **večmedijske/multimedijske elemente** (statične in gibljive podobe) za hitro in nazorno razlago pojavov, procesov, zakonitosti

- ustrezen neustrezen

način z navodili usmerja učenca pri postopnem razumevanju učnih vsebin, povezovanju že usvojenega znanja ter razvijanju sposobnosti za razvijanje ciljnih dejavnosti.

Pri ponovnem pregledu so bile moje pripombe ustrezno upoštevane:

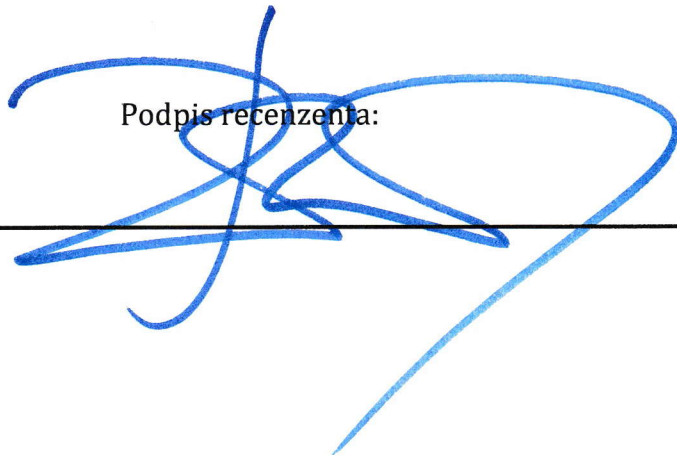
- da ne jih nisem imel

Pregledani učbenik v celoti: ustreza delno ustreza ne ustreza

VII. DODATNE OPOMBE

Datum: 30.9.2019

Podpis recenzenta:

A large, stylized handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke extending to the right.

Pisna utemeljitev ocene besedilnega in nebesedilnega dela učbenika *Al dente 4*

Al dente 4, učbenik za italijanščino kot tuji in drugi jezik, je izšel leta 2018 pri založbi *Casa delle Lingue Edizioni* in je namenjen mlajšim odraslim. Obsega raven B2 po *Skupnem evropskem jezikovnem okvirju* in je zadnji del učbeniškega kompleta, ki zajema v štirih zvezkih ravni od A1 do B2.

Struktura in vsebina gradiva

Četrty zvezek je po zasnovi podoben prvim trem. Kazalu sledi 10 učnih enot, ki jim sledijo delovni zvezek ter razni dodatki. Vse je v enem zvezku, ki sta mu priložena tudi CD in DVD.

Kazalo je pregledno in podrobno. Za vsako enoto prikazuje tudi tipe besedil ter končne naloge po posamezni učni enoti. Kazalu sledi deset učnih enot: uvodna enota (namenjena spoznavanju Italije in italijanske kulture) ter devet tematskih enot, ki so zasnovane iz več delov. Ti so jasno označeni z barvno črto na zgornjem robu.

Prvi dve strani vsake enote predstavljata **uvodni del**, ki najprej seznanita učenca s temo učne enote ter vmesnimi in končnimi nalogami. Vaje, ki sledijo, služijo kot uvod v učno enoto in z njimi uporabnik s pomočjo slikovnega gradiva in besednega oblaka ponovi že znano besedišče ter se seznanja z novim besediščem. Uvodni del se zaključuje s kratko vajo za delo v paru.

Sledi **osrednji del** (označen s turkizno barvo), ki ga sestavljajo trije sklopi, med seboj ločeni s tremi različnimi (pod)naslovi. V njih je tema učne enote obravnavana s treh različnih vidikov. Vaje in dejavnosti v osrednjih delih omogočajo učencu, da razvija italijanščino na različnih področjih jezikovnega znanja in zajemajo naloge za bralno in služno razumevanje, ustno in pisno sporazumevanje ter slovnico in besedišče. Skozi naloge in dejavnosti se učenec seznanja tudi z italijansko kulturo in drugimi pojavi družbene stvarnosti. Vsak osrednji del se zaključuje s t.i. »vmesno nalogo« produktivnega tipa. Te naloge so raznolike in zanimive, nekatere predvidevajo individualno delo, večina pa delo v paru ali skupini.

Del **Grammatica**, označen z oranžno barvo, je namenjen slovnici. V prvem delu so razlage v osrednjih delih obravnavanih slovničnih struktur, tem pa sledijo vaje, večinoma receptivnega tipa.

Modro sta označena dela **Parole** in **Suoni**. V prvem (**Parole**) so vaje za utrjevanje besedišča ter vaje, ki so posebej namenjene frazeoloških enotam (v prvi vrsti kolokacijam) in diskurzivnim označevalcem ter njihovi rabi. Drugi del (**Suoni**), ki je namenjen izgovorjavi, intonaciji in pravopisu, je kratek in sistematično zastavljen. **Salotto culturale**, označen s temno zeleno barvo, obsega v vsaki lekciji po dve strani in je namenjen kulturno civilizacijskim vidikom, ki so tematsko povezani z učno enoto. Kulturno civilizacijski vidiki pa niso prisotni samo v tem delu, ampak predstavljajo rdečo nit učbenika, saj so z njimi prepletene številne naloge in dejavnosti v vseh delih.

Vse učne enote se zaključijo z delom **Compiti finali**. Gre za dve končni nalogi produktivnega tipa: prva je individualna, druga skupinska. Prav ta del je velika prednost učbenika, saj omogoča učencu, da uporabi v učni enoti pridobljeno znanje, kar izjemnega pomena tako z vidika jezikovnega znanja kot tudi motivacije. Obenem pa s končnimi nalogami – kot tudi s tistimi vmesnimi – učbenik neprestano spodbuja spoznavanje, komunikacijo in sodelovanje med učenci.

Po opravljenih nalogah sledi **Bilancio**, vodena samorefleksija o usvojenih jezikovno komunikacijskih kompetencah.

Del *Video* se pojavlja na vsaki dve ali tri enoti. Video posnetki, ki jih je devet in so različnih dolžin, tematsko dobro dopolnjujejo učne enote. Večinoma so avtentični in kot taki predstavljajo dodatno vrednost učbenika. Vedno jim sledijo vaje za urjenje vseh štirih jezikovnih spretnosti.

Učnim enotam sledijo znotraj istega zvezka še štirje dodatki: *Viaggio in Italia*, *Esami ufficiali*, delovni zvezek *Esercizi* ter *Grammatica*.

Prvi dodatek je *Viaggio in Italia*. Namenjen je tistim, ki jih kulturno civilizacijske teme še posebej zanimajo. Gre za vsebine, ki niso neposredno povezane s samimi učnimi enotami, a so zanimive in jih učitelj lahko uporabi kot iztočnice (nekaj jih na koncu vsake teme ponudi že učbenik) za konverzacijo, pisni sestavek ali nalogo v paru/skupini ali tudi za domače naloge. V delu *Esami ufficiali* so primeri uradnih izpitov *CILS*, *PLIDA*, *CELI in CERT.IT* za raven B2. Na koncu učbenika lahko tako učenec še dodatno preveri svoje znanje, lahko pa primeri služijo tudi kot spodbuda za opravljanje omenjenih izpitov.

K učbeniku je v istem zvezku dodan tudi delovni zvezek, poimenovan *Esercizi*. Vsebuje vaje po štiri strani za vsako učno enoto, za ponovitev snovi doma. Vajam, namenjenim ponovitvi slovnice in besedišča, sledijo naloge, ki so namenjene bralnemu in slušnemu razumevanju ter pisnemu sporočanju. Preglednost delovnega zvezka omogočajo naslovi vsake posamezne vaje oz. vsakega posameznega sklopa vaj. V dodatku *Grammatica* so zbrane slovnične razlage in tabelarični prikazi obravnavanih slovničnih struktur. Čisto na koncu sta še politični in fizični zemljevid Italije.

V učbenik vključene teme so univerzalne, a zanimive in primerne za populacijo, ki so ji namenjene. So zelo sodobno in premišljeno zasnovane. Vsako temo učbenik obravnava s treh različnih zornih kotov, kar omogoča večjo dinamiko in pestrost. Prednost je tudi to, da se v učnih enotah kulturno civilizacijske vsebine neprestano prepletajo z drugimi elementi. Vsebine so predstavljene na raznolike načine, tudi z dobrim in avtentičnim slikovnim in avdiovizualnim materialom, kar še dodatno motivira mlajšo publiko.

Nove slovnične strukture in besedišče učenec vedno spoznava v kontekstu. Slovnica je obravnavana sistematično in primerno, saj učbenik kombinira induktivni in deduktivni pristop. Seznanjanje z novimi slovničnimi strukturami poteka induktivno, v delu *Grammatica* pa deduktivni pristop zamenja induktivnega. Za celoten komplet je značilno, da so osrednjem delu nove slovnične strukture v besedilih jasno označene (pobarvane) in na osnovi teh oznak učenec z opazovanjem in primerjanjem učenec sam odkriva slovnična pravila. Takšna zasnova učbenika omogoča učencu, da usvaja jezik na naraven in aktiven način. Samo označevanje slovničnih struktur je zato do neke mere prednost, ker učenčevo pozornost usmeri v tisto, kar mora opazovati. Lahko pa je tudi pomanjkljivost, saj bi lahko učbenik, še posebej na ravni B2, mestoma omogočil učencu, da sam poišče in prepozna nove strukture in je tako še bolj aktiven udeleženec v procesu usvajanja jezika. V delu *Grammatica* so nove strukture razložene natančno, na ekspliciten način, z rabo metajezika in sistematizirane v tabelah.

Učbenik namenja več prostora besedišču kot slovnici, njegova prednost pa je, da posveča prav posebno pozornost tudi frazeološkim enotam, še posebej kolokacijam, ter diskurzni označevalcem in njihovi rabi, pri čemer se osredotoča tako na njihov pomen kot tudi na njihovo obliko in rabo. Za utrjevanje diskurzni označevalcev so vedno na voljo tudi zvočni posnetki. Prav poudarki na teh elementih in njihova sistematična obravnava predstavljajo še eno prednost učbenika.

Vaje in dejavnosti, ki so v učnih enotah in delovnem zvezku, so namenjene razvijanju vseh štirih jezikovnih zmožnosti, prav poseben poudarek pa daje učbenik komunikaciji in produkciji. Končni cilj vseh enot so vmesne in končne naloge, torej naloge, ki zahtevajo rabo jezika in s katerimi učenec lahko pokaže, kaj se je naučil. Naloge so zelo raznolike, zahtevajo aktivno udeležbo vsakega učenca v razredu in spodbujajo sodelovanje z drugimi, izražanje lastnega mnenja ter razmišljanje o kulturnih razlikah med Italijo in matično državo.

Zahtevnost in dolžina besedil je primerna ravni in populaciji. Besedila so na tej ravni praviloma daljša, a ne nujno, saj je dolžina odvisna tudi od tipa besedila. Besedila so večinoma prilagojena, ampak dobro posnemajo avtentična, so zanimiva in premišljeno izbrana. Avdio in video posnetki dobro tematsko dopolnjujejo in popestrijo učne enote in so različnih dolžin, večinoma so daljši. Nekateri so avtentični, drugi so narejeni za učbenik.

Knjiga je premišljeno oblikovana, sklopi in deli so označeni z barvami in (pod)naslovi in so na tak način jasno ločeni med seboj, kar daje učbeniku izjemno preglednost. Tudi naloge so dobro označene, ni pa direktnih povezav med nalogami v učnih enotah in delovnem zvezku. Slikovno gradivo je dobro, njegova uporaba premišljena, saj ne prevlada, ampak dopolnjuje vsebine in usmerja pozornost učenca k besedilom in nalogam. Tako so slikovni deli podpora razumevanju in pogosto iztočnice za uvod v enoto, razvoj produktivnih zmožnosti ter tudi zelo dobrodošel »pripomoček« pri obravnavanju kulturno civilizacijskih vsebin.

Povzetek in sklep

Al dente 4 je učbenik s številnimi lastnostmi, ki odlikujejo sodoben učbenik za tuji jezik: gre za komunikacijsko zasnovano gradivo z močnimi poudarki na razvijanju štirih zmožnosti. Njegova glavna prednost je velik poudarek na produkciji. Slovnico in besedišče obravnava učbenik primerno in sistematično, od učenca pa zahteva, da je neprestano aktiven udeleženec pri usvajanju jezika. V učbeniku dobijo mesto tudi nekateri vidiki (predvsem frazeološke enote, diskurzni označevalci in produkcija), ki v drugih učbenikih niso prisotni v tolikšni meri ali so celo zanemarjeni. Zaradi vsega omenjenega je učbenik primeren za poučevanje/učenje italijanščine kot tujega in drugega jezika v slovenskih gimnazijah in srednjih šolah in ga predlagam v potrditev.

Ljubljana, 30. 9. 2019

Daša Stančič

